

**Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης.
Ο ρόλος του σχολείου (6654)**

Τι πρέπει να γίνει σήμερα σε ό,τι αφορά στο γλωσσικό μάθημα; Εδώ και χρόνια, αναφερόμαστε στην κριτική σκέψη και τονίζουμε μόνο στα λόγια τη σημασία της για την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και των πολιτών γενικά. Ανακοινώνονται κατά διαστήματα εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, χρησιμοποιούνται εντυπωσιακοί νεολογισμοί, για να δηλωθεί το νέο πνεύμα διδασκαλίας. Στην πραγματικότητα όμως δεν έχει γίνει αντιληπτό από την εκπαιδευτική κοινότητα ότι ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού, γιατί γλώσσα και πολιτισμός είναι αλληλένδετες έννοιες. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού και αυτό σημαίνει ότι γλωσσική επίγνωση δεν μπορεί να επιτευχθεί στα όρια της παραδοσιακής διδασκαλίας, η οποία έδινε έμφαση στη μορφή. Αυτό που απαιτείται, επομένως, για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης είναι η αποτελεσματική διδασκαλία και η επαρκής μάθηση της γλώσσας.

Από την άλλη μεριά, θεωρούμε σήμερα ότι η κριτική σκέψη δεν μπορεί να αναπτυχθεί αποκλειστικά μέσω της πολυδιαφημιζόμενης Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η διαπίστωση είναι ότι στην εποχή μας κατακλυζόμαστε από τόσες πληροφορίες, ώστε να νιώθουμε ότι πνιγόμαστε μέσα στον ωκεανό της υπερπληροφόρησης. Σε σχέση με το παρελθόν, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Εκεί που δεν είχαμε πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, έχουμε τώρα έναν καταγισμό πληροφοριών και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ένα υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Πρέπει δηλαδή να δώσουμε στον μαθητή τα μέσα και τους τρόπους που θα τον οδηγήσουν να σκέπτεται σωστά. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται υπόθεση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων και όχι μόνο των φιλολόγων.

Μιλώντας ειδικότερα για την ελληνική γλώσσα θα λέγαμε ότι είναι πραγματικός ωκεανός. Έχουμε σκεφτεί ποτέ πόσες λέξεις διαθέτει; Τα γνωστά επίτομα λεξικά στην καλύτερη περίπτωση περιέχουν λιγότερες από εβδομήντα χιλιάδες λέξεις, δηλαδή το ένα δέκατο περίπου, από όσες υπάρχουν στα ελληνικά και, επομένως, δεν αποτυπώνουν παρά ένα μικρό μέρος του συνόλου της γλώσσας μας.

Είναι βέβαια γνωστό ότι ο καθένας από μας γνωρίζει, έτσι και αλλιώς, ένα μέρος της ελληνικής, μικρότερο ή μεγαλύτερο, και γι' αυτό πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, όταν **επικρίνουμε** τους μαθητές μας ότι έχουν **φτωχό λεξιλόγιο**. Από την άποψη αυτή θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι πάσχουμε όλοι από «λεξιπενία» και, το σημαντικότερο, από «σημσιολογική ένδεια¹», γιατί **αγνοούμε** σε κάποιο βαθμό την πολυσημία των λέξεων, δηλαδή τις διάφορες σημασίες τους. Ωστόσο, δεν συμερίζομαι τη γλωσσική **κινδυνολογία**'

¹ ένδεια: ανεπάρκεια, έλλειψη, φτώχεια

αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι με την ποιότητα του λόγου των μαθητών μας. Υπάρχουν ακόμη πολλά περιθώρια βελτίωσης και είναι ευθύνη όλων μας να προσφέρουμε στους νέους καλύτερη **γλωσσική παιδεία**.

Χρ. Χαραλαμπίκης. (2013). Απόσπασμα από Εισήγηση: «Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης και της τεχνοκρατίας. Ο ρόλος του σχολείου» (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Για ποιους λόγους, σύμφωνα με το κείμενο, απαιτείται υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας στην εποχή μας; (60-80 λέξεις)

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου (*Από την άλλη...των φιλολόγων*) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, στην οποία να χρησιμοποιήσετε λέξεις/φράσεις του κειμένου με **έντονη γραφή: επικρίνουμε, φτωχό λεξιλόγιο, αγνοούμε, κινδυνολογία, γλωσσική παιδεία**.

(μονάδες 10)

B2. Ποιες από τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις των παρακάτω προτάσεων χρησιμοποιούνται με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία και ποιες με κυριολεκτική/δηλωτική σημασία;

1. Ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού.
2. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού.
3. Χρειάζεται η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Αποτελεί αίτημα της εποχής η γλωσσομάθεια υψηλού επιπέδου. Σύμφωνα με το κείμενο, η γλώσσα έχει άρρηκτη σχέση με το ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο. Επίσης, η γλωσσική διδασκαλία οξύνει την κριτική ικανότητα του μαθητή, ιδιαίτερα αναγκαίο στις μέρες μας, όπου ο νέος καλείται να επεξεργαστεί έναν τεράστιο όγκο πληροφοριών και δεδομένων που του παρέχεται αφειδώς από το διαδίκτυο. Από τα προαναφερθέντα, εύκολα συμπεραίνει κάποιος ότι η γλωσσομάθεια κρίνεται αναγκαία στη σύγχρονη εποχή.

A2.

Θεματική περίοδος: *Από την άλλη μεριά, θεωρούμε σήμερα ότι η κριτική σκέψη δεν μπορεί να αναπτυχθεί αποκλειστικά μέσω της πολυδιαφημιζόμενης Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).*

Λεπτομέρειες: *Η διαπίστωση είναι ότι στην εποχή μας κατακλυζόμαστε από τόσες πληροφορίες, ώστε να νιώθουμε ότι πνιγόμαστε μέσα στον ωκεανό της υπερπληροφόρησης. Σε σχέση με το παρελθόν, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Εκεί που δεν είχαμε πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, έχουμε τώρα έναν καταίγισμο πληροφοριών και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ένα υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Πρέπει δηλαδή να δώσουμε στον μαθητή τα μέσα και τους τρόπους που θα τον οδηγήσουν να σκέπτεται σωστά.*

Κατακλείδα: *Υπό τις συνθήκες αυτές, η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται υπόθεση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων και όχι μόνο των φιλολόγων.*

B1. Αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο να **επικρίνουμε** τους νέους για το **φτωχό λεξιλόγιό** τους. Αρεσκόμαστε όμως στην **κινδυνολογία** για τη **γλωσσική παιδεία** και **αγνοούμε** τις ευθύνες μας για τη δημιουργία του όποιου προβλήματος. Και ευθυνόμαστε, επειδή δώσαμε στην παιδεία τεχνοκρατική κατεύθυνση και χλευάσαμε την ενασχόληση με τις γλωσσικές σπουδές ως αφόρητο βερμπαλισμό.

B2.

1. Ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού.
2. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού.
3. Χρειάζεται η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.

Κυριολεκτική:2 / Συνυποδηλωτική: 1,3

Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης και της τεχνοκρατίας. Ο ρόλος του σχολείου. (6655)

Τι πρέπει να γίνει σήμερα σε ό,τι αφορά στο γλωσσικό μάθημα; Εδώ και χρόνια, αναφερόμαστε στην κριτική σκέψη και τονίζουμε μόνο στα λόγια τη σημασία της για την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών και των πολιτών γενικά. Ανακοινώνονται κατά διαστήματα εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, χρησιμοποιούνται εντυπωσιακοί νεολογισμοί, για να δηλωθεί το νέο πνεύμα διδασκαλίας. Στην πραγματικότητα όμως δεν έχει γίνει αντιληπτό από την εκπαιδευτική κοινότητα ότι ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού, γιατί γλώσσα και πολιτισμός είναι αλληλένδετες έννοιες. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού και αυτό σημαίνει ότι γλωσσική επίγνωση δεν μπορεί να επιτευχθεί στα όρια της παραδοσιακής διδασκαλίας, η οποία έδινε έμφαση στη μορφή. Αυτό που απαιτείται, επομένως, για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης είναι η αποτελεσματική διδασκαλία και η επαρκής μάθηση της γλώσσας.

Από την άλλη μεριά, θεωρούμε σήμερα ότι η κριτική σκέψη δεν μπορεί να αναπτυχθεί αποκλειστικά μέσω της πολυδιαφημιζόμενης Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η διαπίστωση είναι ότι στην εποχή μας κατακλυζόμαστε από τόσες πληροφορίες, ώστε να νιώθουμε ότι πνιγόμαστε μέσα στον ωκεανό της υπερπληροφόρησης. Σε σχέση με το παρελθόν, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Εκεί που δεν είχαμε πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, έχουμε τώρα έναν καταγισμό πληροφοριών και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ένα υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Πρέπει δηλαδή να δώσουμε στον μαθητή τα μέσα και τους τρόπους που θα τον οδηγήσουν να σκέπτεται σωστά. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται υπόθεση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων και όχι μόνο των φιλόλογων.

Μιλώντας ειδικότερα για την ελληνική γλώσσα θα λέγαμε ότι είναι πραγματικός ωκεανός. Έχουμε σκεφτεί ποτέ πόσες λέξεις διαθέτει; Τα γνωστά επίτομα λεξικά στην καλύτερη περίπτωση περιέχουν λιγότερες από εβδομήντα χιλιάδες λέξεις, δηλαδή το ένα δέκατο περίπου, από όσες υπάρχουν στα ελληνικά και, επομένως, δεν αποτυπώνουν παρά ένα μικρό μέρος του συνόλου της γλώσσας μας.

Είναι βέβαια γνωστό ότι ο καθένας από μας γνωρίζει, έτσι και αλλιώς, ένα μέρος της ελληνικής, μικρότερο ή μεγαλύτερο, και γι' αυτό πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, όταν επικρίνουμε τους μαθητές μας ότι έχουν φτωχό λεξιλόγιο. Από την άποψη αυτή θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι πάσχουμε όλοι από «λεξιπενία» και, το σημαντικότερο, από «σημσιολογική ένδεια²», γιατί αγνοούμε σε κάποιο βαθμό την πολυσημία των λέξεων, δηλαδή τις διάφορες σημασίες τους. Ωστόσο, δεν συμερίζομαι τη γλωσσική κινδυνολογία' αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι με την ποιότητα του λόγου των μαθητών μας. Υπάρχουν ακόμη πολλά περιθώρια βελτίωσης και είναι ευθύνη όλων μας να προσφέρουμε στους νέους καλύτερη γλωσσική παιδεία.

Χρ. Χαραλαμπίκης. (2013). Απόσπασμα από εισήγηση: «Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης και της τεχνοκρατίας. Ο ρόλος του σχολείου» (διασκευή).

² ένδεια: ανεπάρκεια, έλλειψη, φτώχεια

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Πώς, σύμφωνα με το κείμενο, η διδασκαλία της γλώσσας μπορεί να συμβάλλει στη διαχείριση της γνώσης και της πληροφόρησης στην εποχή μας; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της τρίτης παραγράφου (*Μιλώντας... γλώσσας μας*) του κειμένου;

(μονάδες 10)

B1. *«Η ελληνική γλώσσα είναι πραγματικός ωκεανός».*

Χρησιμοποιώντας την παραπάνω πρόταση, να δημιουργήσετε μία παράγραφο 50-60 λέξεων.

(μονάδες 10)

B2. α. Να επισημάνετε στο κείμενο δύο όρους του ειδικού λεξιλογίου.

(μονάδες 10)

B2. β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το κείμενο που εξετάστηκε, η γλωσσική διδασκαλία δύναται να συμβάλλει στην ορθή διαχείριση της γνώσης και της πληροφόρησης που παρέχεται αφειδώς από τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας και ενημέρωσης. Και αυτό επιτυγχάνεται, επειδή με τη γλωσσική διδασκαλία οξύνεται η κριτική ικανότητα των νέων, άρα και η δυνατότητά τους να επεξεργάζονται και να αξιολογούν τον όγκο των πληροφοριών που καλούνται να διαχειριστούν.

A2.

Θεματική περίοδος: *Μιλώντας ειδικότερα για την ελληνική γλώσσα θα λέγαμε ότι είναι πραγματικός ωκεανός.*

Λεπτομέρειες: *Έχουμε σκεφτεί ποτέ πόσες λέξεις διαθέτει; Τα γνωστά επίτομα λεξικά στην καλύτερη περίπτωση περιέχουν λιγότερες από εβδομήντα χιλιάδες λέξεις, δηλαδή το ένα δέκατο περίπου, από όσες υπάρχουν στα ελληνικά και, επομένως, δεν αποτυπώνουν παρά ένα μικρό μέρος του συνόλου της γλώσσας μας.*

B1. Η ελληνική γλώσσα είναι πραγματικός ωκεανός. Διακρίνεται για το εύρος της αλλά και το βάθος της. Εύρος που έχει να κάνει με το πλήθος των λέξεων και των συνωνύμων. Και βάθος νοηματικό, με την έκφραση των πιο λεπτών νοηματικών αποχρώσεων και διαφοροποιήσεων. Έχουμε να κάνουμε λοιπόν, με ωκεανό νοημάτων, σκέψεων, αξιών και ιδανικών.

B2α: «λεξιπενία», «σημασιολογική ένδεια»

B2β: Με τις ειδικές γλώσσες διατυπώνονται ειδικές έννοιες, συγκεκριμένοι επιστημονικοί όροι με σαφήνεια και ακριβολογία.

Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης. Ο ρόλος του σχολείου (6656)

Τι πρέπει να γίνει σήμερα σε ό,τι αφορά στο γλωσσικό μάθημα; Εδώ και χρόνια, αναφερόμαστε στην κριτική σκέψη και τονίζουμε μόνο στα λόγια τη σημασία της για την ολόπλευρη **ανάπτυξη** της προσωπικότητας των μαθητών και των πολιτών γενικά. Ανακοινώνονται κατά διαστήματα εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, χρησιμοποιούνται εντυπωσιακοί νεολογισμοί, για να δηλωθεί το νέο πνεύμα διδασκαλίας. Στην πραγματικότητα όμως δεν έχει γίνει αντιληπτό από την εκπαιδευτική κοινότητα ότι ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού, γιατί γλώσσα και πολιτισμός είναι αλληλένδετες έννοιες. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού και αυτό σημαίνει ότι γλωσσική επίγνωση δεν μπορεί να επιτευχθεί στα όρια της **παραδοσιακής** διδασκαλίας, η οποία έδινε έμφαση στη μορφή. Αυτό που απαιτείται, επομένως, για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης είναι η αποτελεσματική διδασκαλία και η επαρκής μάθηση της γλώσσας.

Από την άλλη μεριά, θεωρούμε σήμερα ότι η κριτική σκέψη δεν μπορεί να αναπτυχθεί αποκλειστικά μέσω της πολυδιαφημιζόμενης Τεχνολογίας της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η διαπίστωση είναι ότι στην εποχή μας κατακλυζόμαστε από τόσες πληροφορίες, ώστε να νιώθουμε ότι πνιγόμαστε μέσα στον ωκεανό της υπερπληροφόρησης. Σε σχέση με το παρελθόν, έχουμε φτάσει στο άλλο άκρο. Εκεί που δεν είχαμε πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, έχουμε τώρα έναν καταγισμό πληροφοριών και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο χρειαζόμαστε περισσότερο από κάθε άλλη φορά ένα υψηλό επίπεδο γλωσσομάθειας, ώστε να διευκολύνεται η κριτική σκέψη. Πρέπει δηλαδή να δώσουμε στον μαθητή τα μέσα και τους τρόπους που θα τον οδηγήσουν να σκέπτεται σωστά. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διδασκαλία της γλώσσας γίνεται υπόθεση των εκπαιδευτικών όλων των ειδικοτήτων και όχι μόνο των φιλόλογων.

Μιλώντας ειδικότερα για την ελληνική γλώσσα θα λέγαμε ότι είναι πραγματικός ωκεανός. Έχουμε σκεφτεί ποτέ πόσες λέξεις διαθέτει; Τα γνωστά επίτομα λεξικά στην καλύτερη περίπτωση περιέχουν λιγότερες από εβδομήντα χιλιάδες λέξεις, δηλαδή το ένα δέκατο περίπου, από όσες υπάρχουν στα ελληνικά και, επομένως, δεν αποτυπώνουν παρά ένα μικρό μέρος του συνόλου της γλώσσας μας.

Είναι βέβαια γνωστό ότι ο καθένας από μας γνωρίζει, έτσι και αλλιώς, ένα μέρος της ελληνικής, μικρότερο ή μεγαλύτερο, και γι' αυτό πρέπει να είμαστε **προσεκτικοί**, όταν **επικρίνουμε** τους μαθητές μας ότι έχουν φτωχό λεξιλόγιο. Από την άποψη αυτή θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς ότι πάσχουμε όλοι από «λεξιπενία» και, το σημαντικότερο, από «σημασιολογική ένδεια³», γιατί **αγνοούμε** σε κάποιο βαθμό την πολυσημία των λέξεων, δηλαδή τις διάφορες σημασίες τους. Ωστόσο, δεν συμμαρτίζομαι τη γλωσσική κινδυνολογία! αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε ικανοποιημένοι με την ποιότητα του λόγου των μαθητών μας. Υπάρχουν ακόμη πολλά περιθώρια βελτίωσης και είναι ευθύνη όλων μας να προσφέρουμε στους νέους καλύτερη γλωσσική παιδεία.

³ ένδεια: ανεπάρκεια, έλλειψη, φτώχεια

Χρ. Χαραλαμπίκης. (2013). Απόσπασμα από Εισήγηση: «Η ελληνική γλώσσα στην κοινωνία της παγκοσμιοποίησης και της τεχνοκρατίας. Ο ρόλος του σχολείου» (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Γιατί, σύμφωνα με τον συγγραφέα, πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, όταν επικρίνουμε τους μαθητές για λεξιπενία; (60-80 λέξεις).

(μονάδες 15)

A2. Ποια είναι τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου (*Τι πρέπει .. της γλώσσας*) του κειμένου;

B1. (Μονάδες 10)

B1 .α. Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή:ανάπτυξη, παραδοσιακής, προσεκτικοί, επικρίνουμε, αγνοούμε.**

(μονάδες 5)

B1.β. Να δημιουργήσετε μία πρόταση για κάθε αντώνυμη λέξη.

(μονάδες 5)

B2. Ποιες από τις λέξεις των παρακάτω προτάσεων χρησιμοποιούνται με μεταφορική/συνυποδηλωτική σημασία και ποιες με κυριολεκτική/δηλωτική σημασία;

1. «Ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού»
2. «Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού»
3. «Χρειάζεται η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης»

(μονάδες 15)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί, όταν κατηγορούμε τους νέους για λεξιπενία. Και αυτό επειδή η κατηγορία θα μπορούσε να επεκταθεί και στους ενήλικους ή ακόμα χειρότερα να αλλάξει σε αυτή της σημασιολογικής ένδειας. Αν και ο συγγραφέας κάνει λόγο για ροπή προς την κινδυνολογία, εν τούτοις αναγνωρίζει ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης στην γλωσσική εκπαίδευση των μαθητών.

A2.

Θεματική περίοδος: *Τι πρέπει να γίνει σήμερα σε ό,τι αφορά στο γλωσσικό μάθημα;*

Λεπτομέρειες: *Εδώ και χρόνια, αναφερόμαστε στην κριτική σκέψη και τονίζουμε μόνο στα λόγια τη σημασία της για την ολόπλευρη **ανάπτυξη** της προσωπικότητας των μαθητών και των πολιτών γενικά. Ανακοινώνονται κατά διαστήματα εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, χρησιμοποιούνται εντυπωσιακοί νεολογισμοί, για να δηλωθεί το νέο πνεύμα διδασκαλίας. Στην πραγματικότητα όμως δεν έχει γίνει αντιληπτό από την εκπαιδευτική κοινότητα ότι ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού, γιατί γλώσσα και πολιτισμός είναι αλληλένδετες έννοιες. Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού και αυτό σημαίνει ότι γλωσσική επίγνωση δεν μπορεί να επιτευχθεί στα όρια της **παραδοσιακής** διδασκαλίας, η οποία έδινε έμφαση στη μορφή.*

Κατακλείδα: *Αυτό που απαιτείται, επομένως, για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης είναι η αποτελεσματική διδασκαλία και η επαρκής μάθηση της γλώσσας.*

B1.α.

Οπισθοδρόμηση, νεωτερικής, απρόσεκτοι, επαινούμε, αντιλαμβανόμαστε.

B1.β.

- Η πνευματική οπισθοδρόμηση αποτελεί συνέπεια της επικράτησης του συντηρητισμού.
- Η ιστορία της νεωτερικής και σύγχρονης φιλοσοφίας αποτελεί το αντικείμενο των μεταπτυχιακών του σπουδών.
- Οι απρόσεκτοι οδηγοί ευθύνονται για πλήθος ατυχημάτων.
- Επαινούμε την ηθική συμπεριφορά του ατόμου.
- Όλοι αντιλαμβανόμαστε τις πραγματικές του προθέσεις.

B2.

1. «Ο θάνατος των γλωσσών συνεπάγεται θάνατο του πολιτισμού»
2. «Η γλώσσα είναι φορέας πολιτισμού»
3. «Χρειάζεται η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης»

Κυριολεκτική: 2 / Μεταφορική: 1,3